

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

19. rujna 2013.*

„Preispitivanje presude Općeg suda T-268/11 P – Javna služba – Odluka Komisije kojom je odbila prijenos plaćenoga godišnjeg odmora koji dužnosnik nije mogao koristiti u referentnom razdoblju zbog dugotrajnog bolovanja – Članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije – Članak 4. Priloga V. Pravilniku – Direktiva 2003/88/EZ – Članak 7. – Pravo na plaćeni godišnji odmor – Načelo socijalnog prava Unije – Članak 31. stavak 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Ugrožavanje jedinstva i dosljednosti prava Unije“

U predmetu C-579/12 RX-II,

povodom preispitivanja, na temelju članka 256. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a, presude Općeg suda Europske unije od 8. studenoga 2012., Komisija/Strack (T-268/11 P), donesene u postupku

Europska komisija,

protiv

Guida Stracka, bivšeg dužnosnika Europske komisije, sa stalnom adresom u Kölnu (Njemačka),

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, J. Malenovský, U. Løhmus, M. Safjan i A. Prechal (izvjestiteljica), suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za G. Stracka, H. Tettenborn, *Rechtsanwalt*,

— za Europsku komisiju, B. Eggers, J. Curall i H. Kraemer, u svojstvu agenata,

— za Vijeće Europske unije, P. Plaza Garcia, M. Bauer i J. Hermann, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir članak 62.a i članak 62.b stavak 1. Statuta Suda Europske unije,

nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu,

* Jezik postupka: njemački

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Cilj ovog postupka jest preispitivanje presude Općeg suda Europske unije (žalbeno vijeće) od 8. studenoga 2012., Komisija/Strack (T-268/11 P, u daljnjem tekstu: presuda od 8. studenoga 2012.), kojom je on ukinuo presudu Službeničkog suda Europske unije od 15. ožujka 2011., Strack/Komisija (F-120/07, još neobjavljena u Zborniku) kojom je poništena odluka Komisije od 15. ožujka 2007. kojom se prijenos dana godišnjeg odmora koje G. Strack nije iskoristio 2004. godine ograničava na dvanaest dana (u daljnjem tekstu: sporna odluka).
- 2 Preispitivanje se odnosi na pitanje ugrožava li, s obzirom na sudsku praksu Suda koja se odnosi na pravo na plaćeni godišnji odmor kao načelo socijalnog prava Unije, izričito navedeno i u članku 31. stavku 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i posebno obuhvaćeno Direktivom 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL L 299, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2. str. 31.), presuda od 8. studenoga 2012. jedinstvo i dosljednost prava Unije jer je Opći sud Europske unije, kao žalbeni sud, tumačio:
  - članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik) na način da ne sadržava odredbe u vezi s organizacijom radnog vremena iz Direktive 2003/88 i, među ostalim, plaćenim godišnjim odmorom, i
  - potom, članak 4. Priloga V. tom pravilniku u smislu da pravo na prijenos godišnjeg odmora izvan ograničenja koja su određena navedenom odredbom može biti priznato samo u slučaju spriječenosti povezane s radom dužnosnika zbog izvršavanja njegove službe.

Pravni okvir

Povelja

- 3 Člankom 31. Povelje naslovljenim „Poštene i pravični radni uvjeti” propisuje se sljedeće:
  - „1. Svaki radnik ima pravo na radne uvjete kojima se čuvaju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo.
  - 2. Svaki radnik ima pravo na ograničenje najduljeg radnog vremena, na dnevni i tjedni odmor te na plaćeni godišnji odmor.”

Pravilnik

- 4 Članak 1.e stavak 2. iz glave I. Pravilnika naslovljene „Opće odredbe”, glasi kako slijedi:

„Dužnosnicima u aktivnoj službi osiguravaju se uvjeti rada u skladu s odgovarajućim zdravstvenim i sigurnosnim standardima koji odgovaraju barem minimalnim zahtjevima koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih u tim područjima na temelju Ugovorâ.”
- 5 Člankom 57. stavkom 1. Pravilnika propisuje se sljedeće:

„Dužnosnici imaju pravo na godišnji odmor od najmanje dvadeset četiri radna dana i najviše trideset radnih dana za kalendarsku godinu u skladu s pravilima koje sporazumno trebaju donijeti institucije Unije nakon savjetovanja s odborom za Pravilnik o osoblju.”

6 Člankom 4. Priloga V. Pravilniku predviđeno je sljedeće:

„Ako dužnosnik, zbog razloga koji nisu povezani sa zahtjevima službe, ne iskoristi godišnji odmor u cijelosti prije kraja tekuće kalendarske godine, u sljedeću kalendarsku godinu smije prenijeti dvanaest dana godišnjeg odmora.

Ako dužnosnik u trenutku odlaska iz službe nije iskoristio godišnji odmor u cijelosti, isplaćuje mu se naknada u iznosu od jedne tridesetine njegovih mjesečnih primitaka od rada u trenutku odlaska iz službe za svaki dan godišnjeg odmora na koji ima pravo.

[...]“

Direktiva 2003/88

7 U skladu s člankom 1. Direktive 2003/88 naslovljenim „Svrha i opseg“:

„1. Ova Direktiva postavlja minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete za organizaciju radnog vremena.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na:

(a) najkraća razdoblja [...] godišnjeg odmora [...]

[...]”

8 Članak 7. te direktive glasi:

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi svaki radnik imao pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna, ovisno o uvjetima za stjecanje prava i za odobravanje takvog odmora utvrđenim nacionalnim propisima i/ili praksom.

2. Najkraći plaćeni godišnji odmor ne može se zamijeniti novčanom naknadom, osim u slučaju prestanka radnog odnosa.”

Okolnosti predmeta koji se preispituje

Činjenice iz kojih proizlazi spor

9 G. Strack bivši je dužnosnik Europske komisije. Bio je na bolovanju u razdoblju između 1. ožujka 2004. i njegova odlaska u invalidsku mirovinu s pravnim učinkom od 1. travnja 2005.

10 Dana 27. prosinca 2004. G. Strack zatražio je da se 38,5 dana godišnjeg odmora koje nije iskoristio u 2004. godini prenese u 2005. te je naveo da ih nije mogao iskoristiti zbog, među ostalim, profesionalne bolesti. Njegov je zahtjev odbijen odlukom od 30. svibnja 2005. u pogledu 26,5 dana koji su premašivali dvanaest dana koji se zakonski prenose u skladu s člankom 4. Priloga V. Pravilniku. Nakon prigovora ta je odluka potvrđena odlukom od 25. listopada 2005., kojom je ipak dana mogućnost naknadnog podnošenja novog zahtjeva za prijenos neiskorištenih dana godišnjeg odmora iz 2004. u slučaju priznavanja profesionalnog uzroka bolesti zainteresirane strane.

11 G. Strack podnio je taj novi zahtjev za prijenos 22. studenoga 2006., no on je odbijen spornom odlukom.

Prethodno navedena presuda Strack/Komisija

- 12 Dana 22. listopada 2007. G. Strack pokrenuo je postupak pred Službeničkim sudom podnijevši tužbu za poništenje sporne odluke jer je njome broj neiskorištenih dana godišnjeg odmora u 2004. koje može prenijeti u 2005. ograničen na dvanaest dana, čime mu je u istom omjeru smanjen i iznos koji mu je prilikom odlaska iz službe isplaćen kao naknada za te dane godišnjeg odmora.
- 13 U prilog toj tužbi G. Strack iznio je samo jedan tužbeni razlog koji se temelji na kršenju odredaba članka 4. stavaka 1. i 2. Priloga V. Pravilniku. Osim toga, na raspravi se pozvao na presudu od 20. siječnja 2009., Schultz-Hoff i dr. (C-350/06 i C-520/06, Zb., str. I-179.) koju je u međuvremenu donio Sud.
- 14 U točkama od 55. do 58. prethodno navedene presude Strack/Komisija, Službenički je sud prije svega zaključio da iz članka 1.e stavka 2. Pravilnika proizlazi da je dužnost Komisije pobrinuti se da se pri tumačenju i primjeni odredbi Pravilnika koji se odnose na godišnji odmor, posebno članka 4. stavaka 1. i 2. Priloga V. Pravilniku, osigura poštovanje minimalnih zahtjeva u pogledu uvjeta rada u skladu s odgovarajućim zdravstvenim i sigurnosnim standardima iz Direktive 2003/88 i, posebno, njezina članka 7. koji se odnosi na pravo na plaćeni godišnji odmor.
- 15 Nadalje, iz točaka od 59. do 69. te presude proizlazi da je Službenički sud s jedne strane utvrdio da G. Strack tijekom gotovo cijele 2004. godine nije mogao iskoristiti svoje pravo na plaćeni godišnji odmor iz zdravstvenih razloga. S druge strane, upućivanjem u tom pogledu posebno na točke 22., 23., 25., 41., 45., 50. i 61. prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr., Službenički je sud zaključio da iz članka 7. Direktive 2003/88 proizlazi da pravo na plaćeni godišnji odmor, pravo koje uostalom predstavlja načelo socijalnog prava Unije koje ima posebnu važnost te koje je utvrđeno i u članku 31. stavku 2. Povelje, podrazumijeva da G. Strack u ovom slučaju nije smio biti lišen mogućnosti dobivanja financijske naknade za neiskorišteni godišnji odmor.
- 16 Konačno, u točkama od 70. do 78. prethodno navedene presude Strack/Komisija, Službenički sud stoga je u biti odlučio da člankom 4. stavkom 1. Priloga V. Pravilniku nije uređeno pitanje trebaju li se prenijeti dani godišnjeg odmora ako ih dužnosnik nije mogao iskoristiti zbog razloga koji ne ovise o njegovoj volji, kao što su zdravstveni razlozi. Taj je sud zaključio da minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti iz članka 1.e Pravilnika i posebno, odredbe članka 7. Direktive 2003/88, u tom pogledu nadopunjuju odredbe samog Pravilnika koje se odnose na godišnji odmor te da bi tumačenje Suda dano u prethodno navedenoj presudi Schultz-Hoff i dr. u pogledu tog članka 7., trebalo stoga u ovom slučaju preuzeti na temelju članaka 1.e i 57. Pravilnika.
- 17 Prema tome, Službenički sud u točki 79. navedene presude zaključio je da je Komisija, time što je u okolnostima u ovom slučaju, na temelju članka 4. stavka 1. Priloga V. Pravilniku, broj dana plaćenoga godišnjeg odmora koji nisu iskorišteni u 2004. zbog dugotrajnog bolovanja a koji se mogu prenijeti u 2005. ograničila na dvanaest dana, povrijedila opseg te odredbe. Slijedom toga poništio je spornu odluku.

Presuda od 8. studenoga 2012.

- 18 Nakon što je Komisija pred njim pokrenula postupak ulaganjem žalbe na prethodno navedenu presudu Strack/Komisija, Opći je sud presudom od 8. studenoga 2012. prije svega odbio treći žalbeni razlog koji se temeljio na postojanju postupovnog nedostatka.

- 19 Opći je sud zatim prihvatio prvi žalbeni razlog i prvi dio drugog žalbenog razloga, koji su se temeljili na povredi članka 4. Priloga V Pravilniku i članka 1.e stavka 2. Pravilnika, izjasnivši se kako slijedi u točkama od 38. do 56. te presude:

„38. [...] [Službenički sud] zaključio je da se člankom 1.e stavkom 2. Pravilnika [...] zahtijeva da odredbe predviđene Pravilnikom koje se odnose na organizaciju radnog vremena i, među ostalim, godišnji odmor budu u skladu s minimalnim uvjetima utvrđenima člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88 ili barem istovjetne njima, kako su tumačeni u okviru sudske prakse Suda i, posebno, prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr.

[...]

40. Međutim, valja istaknuti da su direktive upućene državama članicama, a ne institucijama Unije. Slijedom toga, odredbe Direktive 2003/88 ne mogu se smatrati odredbama kojima se institucijama nameću obveze u pogledu njihovih odnosa s osobljem [...]

[...]

42. Međutim, iako se određenom direktivom kao takvom ne obvezuju institucije i na njoj se ne može temeljiti prigovor nezakonitosti odredbe Pravilnika, ipak se ne može isključiti činjenica da je moguće na pravila i načela propisana tom direktivom pozivati se protiv institucija ako se ona sama pojavljuju kao poseban izraz temeljnih pravila Ugovora [o EZ-u] i općih načela koja se izravno nameću tim institucijama (vidjeti u tom smislu presudu Suda od 9. rujna 2003., Rinke, C-25/02, Zb., str. I-8349., t. 25. do 28. [...]).

43. Isto tako, određenom bi se direktivom moglo obvezivati neku instituciju ako je ona, u okviru svoje organizacijske autonomije i u granicama Pravilnika, namjeravala izvršiti posebnu obvezu navedenu u nekoj direktivi ili pak u slučaju da se nekim općim aktom za internu primjenu izričito upućuje na mjere koje je usvojio zakonodavac Unije na temelju Ugovorâ (presuda [Službeničkog suda] Aayhan i dr./Parlament, [F-65/07, Zb. SS, str. I-A-1-1054. i II-A-1-567.], t. 116.).

[...]

45. Međutim, prethodno navedene iznimke prema kojima odredbe neke direktive neizravno mogu obvezivati neku instituciju u određenim okolnostima [...] ne primjenjuju se u ovom slučaju.

46. U tom pogledu valja kao prvo istaknuti [...] da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pravo na plaćeni godišnji odmor iz članka 7. Direktive 2003/88 valja shvatiti kao načelo socijalnog prava Unije koje ima posebnu važnost te od kojega se ne može odstupiti i koje nacionalna nadležna tijela mogu provesti samo unutar granica koje su izričito navedene u samoj toj direktivi (vidjeti presudu Suda od 24. siječnja 2012., Dominguez, C-282/10, t. 16. i navedenu sudsku praksu).

47. Drugo, valja istaknuti da je pravo na godišnji odmor izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. [Povelje] kojemu se na temelju članka 6. stavka 1. UEU-a [...] daje ista pravna vrijednost kao i Ugovorima (vidjeti u tom smislu presude Suda od 22. studenoga 2011., KHS, C-214/10, još neobjavljenu u Zborniku, t. 37., od 3. svibnja 2012., Neidel, C-337/10, t. 40., i od 21. lipnja 2012., ANGED, C-78/11, t. 17.).

48. Treće, pravo na godišnji odmor ne može se tumačiti na ograničavajući način (vidjeti prethodno navedenu presudu ANGED, t. 18. i navedenu sudsku praksu).

49. Međutim, čak i ako pretpostavimo da se pravo na godišnji odmor može shvatiti kao opće načelo prava u smislu sudske prakse iz gornje točke 42., koje se izravno nameće institucijama i na temelju kojega bi se mogla ocjenjivati zakonitost nekog od njihovih akata, ni u kojem se slučaju ne može zaključiti da se člankom 4. Priloga V. Pravilniku G. Strack lišava uživanja tog prava.
50. Naime, tim se člankom utvrđuju samo načini prijenosa i naknade u slučaju neiskorištenih dana godišnjeg odmora te se njime daje ovlast automatskog prijenosa dvanaest neiskorištenih dana godišnjeg odmora u sljedeću godinu i predviđa mogućnost prijenosa dana čiji broj premašuje tu granicu ako oni nisu iskorišteni zbog razloga koji su povezani sa zahtjevima službe. Stoga se ne može zaključiti da na temelju članka 4. Priloga V. Pravilniku odobrenje ili uživanje prava na godišnji odmor podliježe uvjetu kojim se to pravo lišava njegove biti ili da navedeni članak 4. nije u skladu sa strukturom i svrhom članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88. Nadalje, zahtijevanje da se prijenos i naknada koji se odnose na neiskorišteni godišnji odmor podvrgnu određenim uvjetima čini se opravdanim kako radi potrebe da se izbjegne neograničeno akumuliranje neiskorištenih dana godišnjeg odmora tako i radi zaštite financijskih interesa Unije.
- [...]
52. Konačno, valja istaknuti da se na temelju čitanja teksta članka 1.e stavka 2. Pravilnika ne može zaključiti da taj članak odgovara situaciji iz gornje točke 43., prema kojoj su institucije uključivanjem tog članka u Pravilnik namjeravale izvršiti posebnu obvezu navedenu u Direktivi 2003/88, ili da se upućivanje iz tog članka na minimalne uvjete koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih u području zdravstvene i sigurnosne zaštite na temelju Ugovorâ, odnosi na članak 7. stavak 1. te direktive jer se cilj te direktive razlikuje od cilja članka 1.e Pravilnika.
53. Naime, prvo valja istaknuti kako se čini da se članak 1.e Pravilnika, koji je uključen u opće odredbe glave I. tog pravilnika te se tiče usklađenosti uvjeta rada dužnosnika u aktivnoj službi s ‚odgovarajućim zdravstvenim i sigurnosnim standardima‘, odnosi na minimalne tehničke standarde u pogledu zdravstvene i sigurnosne zaštite radnika na njihovu radnome mjestu, koji nisu uređeni drugim odredbama Pravilnika, a ne na opće minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete koji istovremeno obuhvaćaju i uvjete u pogledu organizacije radnog vremena iz Direktive 2003/88 i, posebno, godišnjeg odmora. Kao što Komisija ističe, tako široko tumačenje članka 1.e stavka 2. Pravilnika bilo bi protivno autonomiji zakonodavca Unije u području javne službe, koja je utvrđena u članku 336. UFEU-a.
54. Drugo, Pravilnik u okviru glave IV. i Priloga V. sadržava posebne odredbe o organizaciji radnog vremena i godišnjeg odmora. Pitanje istaknuto u ovom slučaju, koje se odnosi na načine prijenosa ili nadoknade neiskorištenih dana godišnjeg odmora u sljedeću godinu, posebno je uređeno člankom 4. Priloga V. Pravilniku. Budući da se u toj odredbi navodi jasno i konkretno pravilo kojim se ograničava pravo prijenosa i nadoknade godišnjeg odmora u odnosu na broj neiskorištenih dana godišnjeg odmora, odredbe Direktive 2003/88 ne mogu se, u skladu s argumentacijom koja po analogiji proizlazi iz prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr., na temelju nekih drugih odredaba Pravilnika, kao što je članak 1.e, smatrati opće primjenjivim pravilom kojim se omogućuje odstupanje od posebnih odredaba Pravilnika u ovom području. To bi dovelo do tumačenja *contra legem* Pravilnika, kao što je to Komisija s pravom istaknula pred Službeničkim sudom.
55. Iz toga proizlazi da je Službenički sud pogrešno primijenio članak 1.e stavak 2. Pravilnika, umjesto da se oslonio na članak 4. Priloga V. tom pravilniku.
56. Stoga valja zaključiti da je Službenički sud počinio dvostruku pogrešku koja se tiče prava primijenivši članak 7. Direktive 2003/88 na situaciju G. Stracka na temelju članka 1.e stavka 2. Pravilnika, unatoč ograničenjima sadržanima u članku 4. Priloga V. Pravilniku te zaključivši da se potonjim ne uređuje pitanje istaknuto u ovom slučaju.”

- 20 Slijedom svega prethodno navedenoga, Opći sud zaključio je da valja ukinuti prethodno navedenu presudu Strack/Komisija, a da pritom nije potrebno izjasniti se o drugom dijelu drugog žalbenog razloga kojim je Komisija tvrdila da je Službenički sud prekršio obvezu obrazlaganja te da nije razmotrio pitanje područja primjene članka 1.e stavka 2. Pravilnika koje je ona istaknula.
- 21 Konačno, odlučujući u postupku koji je u prvom stupnju pokrenuo G. Strack, Opći sud odbio je njegovu tužbu te je u točkama od 65. do 67. presude od 8. studenoga 2012. među ostalim presudio kako slijedi:
- „65. [...] izraz ‚zahtjevi službe‘, korišten u članku 4. stavku 1. Priloga V. Pravilniku, valja tumačiti na način da obuhvaća profesionalne aktivnosti koje dužnosniku, zbog obveza u okviru njegove dužnosti, onemogućuju da iskoristi godišnji odmor na koji ima pravo [presuda Općeg suda od 9. lipnja 2005., Castets/Komisija, T-80/04, Zb. SS, str. I-A-161. i II-729.], t. 29.). Stoga, iako valja priznati da pojam ‚službe‘, korišten u izrazu ‚zahtjevi službe‘, upućuje na ‚aktivnost službenika u službi uprave‘, iz odredaba članka 59. stavka 1. prvog podstavka Pravilnika proizlazi da dužnosnik ima pravo na bolovanje samo ako ‚predoči dokaz o nesposobnosti za obavljanje poslova‘. Iz navedenog proizlazi da je dužnosnik, kad koristi bolovanje, po definiciji izuzet iz obavljanja poslova i stoga nije u službi u smislu članka 4. stavka 1. Priloga V. Pravilniku (vidjeti presudu Općeg suda od 29. ožujka 2007., Verheyden/Komisija, T-368/04, Zb. SS, str. I-A-2-93. i II-A-2-665., t. 61. i navedenu sudsku praksu).
66. Naime, zahtjevi službe navedeni u članku 4. Priloga V. Pravilniku odgovaraju razlozima zbog kojih bi dužnosnik mogao biti spriječen koristiti godišnji odmor jer mora ostati na dužnosti kako bi obavio zadaće koje traži institucija za koju radi. Ti zahtjevi mogu biti trenutačni ili trajni, no nužno moraju biti povezani s aktivnošću službe institucije. Nasuprot tome, bolovanjem se može opravdati izostanak dužnosnika zbog valjanog razloga. Uzimajući u obzir njegovu zdravstveno stanje, on više nije dužan raditi za instituciju. Slijedom toga, izraz ‚zahtjevi službe‘ ne može se tumačiti tako da obuhvaća izostanak iz službe opravdan bolovanjem, što vrijedi i u slučaju dugotrajne bolesti (prethodno navedena presuda Castets/Komisija, t. 33.). Od dužnosnika na bolovanju ne može se očekivati da radi u službi institucije jer je upravo iz toga izuzet (prethodno navedena presuda Verheyden/Komisija, t. 62. i 63.).
67. Uzimajući u obzir posebno strogo tumačenje izraza ‚zahtjevi službe‘ koje primjenjuje sudska praksa iz gornjih točaka 65. i 66., iz toga proizlazi da, suprotno tvrdnjama G. Stracka, pravo na prijenos dana godišnjeg odmora iznad granice od dvanaest dana mora nužno proizlaziti iz spriječenosti povezane s radom dužnosnika zbog izvršavanja njegove službe te se ne može odobriti zbog bolesti koja ga je spriječila da obavlja te poslove, čak i ako pretpostavimo da je utvrđen profesionalni uzrok te bolesti.”

Postupak pred Sudom

- 22 Nakon prijedloga prvog nezavisnog odvjetnika da se preispita presuda od 8. studenoga 2012., vijeće za preispitivanje je odlukom od 11. prosinca 2012., Preispitivanje presude Komisija/Strack (C-579/12 RX), usvojenom u skladu s člankom 62. stavkom 2. Statuta Suda Europske unije i člankom 193. stavkom 4. Poslovnika Suda, zaključilo da valja preispitati tu presudu kako bi se utvrdilo ugrožava li jedinstvo i dosljednost prava Unije.
- 23 Pitanja koja u skladu s navedenom odlukom trebaju biti predmetom preispitivanja iznesena su u točki 2. ove presude.

Preispitivanje presude

- 24 Kao što proizlazi iz prethodno navedene odluke od 11. prosinca 2012., Preispitivanje presude Komisija/Strack, i točke 2. ove presude, Sud u biti najprije treba ispitati, uzimajući posebno u obzir sudsku praksu Suda koja se odnosi na pravo na plaćeni godišnji odmor, jesu li tumačenja koja primjenjuje Opći sud u presudi od 8. studenoga 2012. u pogledu članka 1.e stavka 2. Pravilnika i članka 4. Priloga V. Pravilniku zahvaćena mogućim pogreškama koje se tiču prava.
- 25 U slučaju da se utvrdi kako je presuda od 8. studenoga 2012. zahvaćena pogreškom koja se tiče prava, valjalo bi zatim ispitati ugrožava li ta presuda jedinstvo i dosljednost prava Unije.

Sudska praksa Suda koja se odnosi na prijenos dana plaćenoga godišnjeg odmora koji nisu mogli biti iskorišteni zbog dugotrajnog bolovanja

- 26 Najprije valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda razvijenom u pogledu, prvo, članka 7. Direktive Vijeća 93/104/EZ od 23. studenoga 1993. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL L 307, str. 18.), a zatim i članka 7. Direktive 2003/88, pravo svakog radnika na plaćeni godišnji odmor valja smatrati načelom socijalnog prava Unije koje ima posebnu važnost i koje je izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje, kojemu se na temelju članka 6. stavka 1. prvog stavaka UEU-a daje ista pravna vrijednost kao i Ugovorima (vidjeti presude od 26. lipnja 2001., BECTU, C-173/99, Zb., str. I-4881., t. 43., od 6. travnja 2006., Federatie Nederlandse Vakbeweging, C-124/05, Zb., str. I-3423., t. 28., prethodno navedenu presudu Schultz-Hoff i dr., t. 22., presudu od 15. rujna 2011., Williams i dr., C-155/10, Zb., str. I-8409., t. 17. i 18., prethodno navedenu presudu KHS, t. 37., prethodno navedenu presudu Neidel, t. 40., prethodno navedenu presudu ANGED, t. 17., kao i presudu od 8. studenoga 2012., Heimann i Toltschin, C-229/11 i C-230/11, t. 22.).
- 27 Prema objašnjenjima vezanim uz članak 31. Povelje koja u skladu s člankom 6. stavkom 1. trećim podstavkom UEU-a i člankom 52. stavkom 7. Povelje valja uzeti u obzir pri njezinu tumačenju, članak 31. stavak 2. Povelje temelji se na Direktivi 93/104, kao i na članku 2. Europske socijalne povelje, potpisane u Torinu 18. listopada 1961. i izmijenjene u Strasbourgu 3. svibnja 1996., te na točki 8. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika, usvojene na sastanku Europskog vijeća održanom u Strasbourgu 9. prosinca 1989.
- 28 Kao što proizlazi iz prve uvodne izjave Direktive 2003/88, njome je kodificirana Direktiva 93/104. U članku 7. Direktive 2003/88 koji se odnosi na pravo na plaćeni godišnji odmor istim se riječima navode uvjeti iz članka 7. Direktive 93/104.
- 29 Nadalje, iz sudske prakse Suda proizlazi da se pravo na plaćeni godišnji odmor ne može tumačiti na ograničavajući način (prethodno navedene presude ANGED, t. 18., kao i Heimann i Toltschin, t. 23.).
- 30 Kada je riječ o situaciji u kojoj radnik nije mogao iskoristiti dane plaćenoga godišnjeg odmora zbog bolovanja, Sud je među ostalim odlučio da se članak 7. stavak 1. Direktive 2003/88 u načelu ne protivi nacionalnom zakonodavstvu kojim se predviđaju načini korištenja prava na plaćeni godišnji odmor koje se izričito daje tom Direktivom, uključujući i gubitak tog prava na kraju referentnog razdoblja ili razdoblja za prijenos, pod uvjetom da je radnik koji je izgubio pravo na plaćeni godišnji odmor uistinu imao mogućnost iskoristiti pravo koje mu je time dodijeljeno (vidjeti, među ostalim, prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr., t. 43., kao i KHS, t. 26.).
- 31 Stoga je Sud u tom pogledu odlučio da navedeni članak 7. stavak 1. valja tumačiti u smislu da se protiv nacionalnim odredbama ili praksama kojima se predviđa da se pravo na plaćeni godišnji odmor gubi po isteku referentnog razdoblja i/ili razdoblja za prijenos utvrđenog nacionalnim pravom, čak i ako je razlog zbog kojega radnik nije mogao iskoristiti svoje pravo na plaćeni godišnji odmor činjenica da je

bio na bolovanju tijekom cijelog referentnog razdoblja ili dijela tog razdoblja te da je njegova nesposobnost za rad trajala do kraja njegova radnog odnosa (prethodno navedena presuda Schultz-Hoff i dr., t. 52.).

- 32 Naime, ako bi se u tim posebnim okolnostima koje se tiču nesposobnosti za rad priznalo da se nacionalnim odredbama kojima se utvrđuje razdoblje za prijenos može predvidjeti gubitak prava radnika na plaćeni godišnji odmor, a da radnik nije uistinu imao mogućnost iskoristiti to pravo, time bi se ugrozila bit socijalnog prava koje je na temelju članka 7. Direktive 2003/88 izravno dodijeljeno svakom radniku (vidjeti u tom smislu prethodno navedene presude BECTU, t. 48. i 49., kao i Schultz-Hoff i dr., t. 44., 45., 47. i 48.).
- 33 U tim istim okolnostima, financijsku naknadu na koju radnik u pitanju ima pravo valja izračunati tako da se radnik stavi u situaciju koja se može usporediti s onom u kojoj bi on bio da je iskoristio navedeno pravo tijekom trajanja svojega radnog odnosa. Također, uobičajena primanja radnika, to jest, primanja koja treba zadržati tijekom razdoblja odmora koje odgovara plaćenom godišnjem odmoru, jednako je važna pri izračunu novčane naknade za godišnji odmor koji na kraju njegova radnog odnosa nije iskorišten (prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr., t. 61. i 62., kao i Heimann i Toltschin, t. 25.). Nadalje, pravo na godišnji odmor i pravo na naknadu po toj osnovi predstavljaju dva dijela jednog jedinstvenog prava (vidjeti, među ostalim, prethodno navedenu presudu Schultz-Hoff i dr., t. 60. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Dakle, u skladu s tom sudskom praksom, isključeno je da se pravo radnika na minimalni plaćeni godišnji odmor, koje je zajamčeno pravom Unije, smanjuje u situaciji u kojoj radnik nije mogao izvršiti svoju radnu obvezu zbog bolesti tijekom referentnog razdoblja (prethodno navedena presuda Heimann i Toltschin, t. 26.).
- 35 Naravno, kao što su podsjetili Vijeće Europske unije i Komisija, Sud je isto tako naveo da, s obzirom na dvostruku svrhu prava na godišnji odmor, a to je, s jedne strane, omogućiti radniku da se odmori od izvršavanja svojih zadaća koje je dužan obavljati prema ugovoru o radu i, s druge strane, omogućiti mu vrijeme za opuštanje i slobodne aktivnosti, pravo na plaćeni godišnji odmor koje je stekao radnik koji je tijekom nekoliko uzastopnih referentnih razdoblja bio nesposoban za rad, moglo bi ispunjavati oba dijela te svrhe jedino ako taj prijenos ne prelazi određeno vremensko ograničenje (prethodno navedena presuda KHS, t. 31. i 33.).
- 36 Međutim, Sud je u tom pogledu, izričito upućujući na činjenicu da je pravo na plaćeni godišnji odmor načelo socijalnog prava koje ima posebnu važnost i koje je isto tako utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje, također jasno naveo da, kako bi se poštovalo to pravo kojemu je cilj zaštita radnika, svako razdoblje za prijenos treba znatno premašivati trajanje referentnog razdoblja za koje je to pravo dodijeljeno (prethodno navedene presude KHS, t. 37. i 38., kao i Neidel, t. 40. i 41.).
- 37 Sud je iz toga među ostalim zaključio da razdoblje za prijenos od devet mjeseci, s obzirom na to da je kraće od referentnog razdoblja, ne može biti dovoljno (prethodno navedena presuda Neidel, t. 42. i 43.), ali je naprotiv smatrao da je razumno moguće zaključiti da se razdobljem za prijenos od 15 mjeseci ne ugrožava svrha prava na plaćeni godišnji odmor (prethodno navedena presuda KHS, t. 43.).

Tumačenje članka 1.e stavka 2. Pravilnika i članka 4. Priloga V. Pravilniku

- 38 Valja ispitati jesu li, posebno u svjetlu spomenute sudske prakse Suda koja se odnosi na pravo na plaćeni godišnji odmor, tumačenja koja je Opći sud primijenio u presudi od 8. studenoga 2012. u pogledu članka 1.e stavka 2. Pravilnika i članka 4. Priloga V. Pravilniku zahvaćena mogućim pogreškama koja se tiču prava.

- 39 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da su, kao što proizlazi iz članka 51. stavka 1. Povelje, odredbe te povelje namijenjene posebno institucijama Unije koje bi, slijedom toga, trebale poštovati prava koja su Poveljom utvrđena. U tim se odredbama spominje i pravo na plaćeni godišnji odmor kao načelo socijalnog prava Unije utvrđeno u članku 31. stavku 2 Povelje, koje je samo utemeljeno, kao što je istaknuto u točki 27. ove presude, posebno na Direktivi 93/104 koja je poslije zamijenjena i kodificirana Direktivom 2003/88.
- 40 Isto tako valja podsjetiti da, u skladu s općim načelom tumačenja, akt Unije valja u najvećoj mogućoj mjeri tumačiti na način kojim se ne dovode u pitanje njegova valjanost i usklađenost s cjelokupnim primarnim pravom, a posebno s odredbama Povelje (vidjeti u tom smislu, među ostalim, presudu od 31. siječnja 2013., McDonagh, C-12/11, još neobjavljenu u Zborniku, t. 44. i navedenu sudsku praksu).
- 41 Slijedom toga valja provjeriti, posebno uzimajući u obzir navedeno opće načelo tumačenja, je li Opći sud pri tumačenju članka 1.e stavka 2. Pravilnika i članka 4. Priloga V. Pravilniku počinio moguće pogreške koje se tiču prava.
- 42 Kada je prije svega riječ o članku 1.e stavku 2. Pravilnika, iz točaka 52. i 53. presude od 8. studenoga 2012. proizlazi da je Opći sud zaključio da upućivanje iz te odredbe na minimalne zahtjeve glede uvjeta rada koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih u području zdravstvene i sigurnosne zaštite na temelju Ugovorâ, obuhvaća jedino minimalne tehničke standarde u pogledu zdravstvene i sigurnosne zaštite radnika na njihovu radnome mjestu, a ne opće minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete, tako da tom odredbom nisu obuhvaćeni uvjeti koji se odnose na organizaciju radnog vremena, kao što su uvjeti iz Direktive 2003/88.
- 43 Međutim, u tom pogledu najprije valja utvrditi da tekst tog članka 1.e stavka 2. Pravilnika ni u čemu ne odražava razliku koju Opći sud time pravi. Nasuprot tome, budući da se taj članak odnosi na „minimaln[e] zahtjev[e] koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih [...] na temelju Ugovorâ” u „područjima” „zdravlja” i sigurnos[ti]” i koji se odnose na uvjete rada, tim se tekstom predviđaju pravila kao što su ona iz Direktive 2003/88, jer je njezin cilj, kao što proizlazi iz njezina članka 1. stavka 1., postaviti „minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete za organizaciju radnog vremena”, među kojima se nalaze i minimalna razdoblja godišnjeg odmora.
- 44 Nadalje, valja istaknuti da se tumačenjem koje primjenjuje Opći sud i razlikovanjem na kojem ono počiva, uopće ne uzimaju u obzir pouke koje proizlaze posebno iz točaka od 36. do 39. i 59. presude od 12. studenoga 1996., Ujedinjena Kraljevina/Vijeće (C-84/94, Zb., str. I-5755.), u kojima je Sud odlučio da mjere koje se odnose na organizaciju radnog vremena i koje su predmetom Direktive 93/104, a posebno mjere koje se odnose na plaćeni godišnji odmor predviđene člankom 7. te direktive, izravno pridonose poboljšanju sigurnosne i zdravstvene zaštite radnika u smislu članka 118.A Ugovora o EZ-u i da napredak socijalnog zakonodavstva i na nacionalnoj i na međunarodnoj razini potvrđuje povezanost mjera koje se odnose na radno vrijeme, s jedne strane, te zdravstvene i sigurnosne zaštite radnika s druge. Sud je u tom pogledu posebno istaknuo u točki 15. te presude da se takvo tumačenje pojmova „sigurnosti” i „zdravlja” može, među ostalim, imati oslonac u preambuli Ustava Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), čije su članice i sve države članice EU-a, u kojoj je zdravlje definirano kao stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti ili invalidnosti.
- 45 Konačno, valja utvrditi da se tumačenjem koje primjenjuje Opći sud ugrožava opće načelo tumačenja navedeno u točki 40. ove presude.
- 46 Naime, u skladu s navedenim načelom, zadaća je Općeg suda da prednost da tumačenju članka 1.e stavka 2. Pravilnika kojim bi se osigurala usklađenost Pravilnika s pravom na plaćeni godišnji odmor kao načelom socijalnog prava Unije koje je izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje. Međutim, za to je bilo potrebno tumačiti članak 1.e stavak 2. u smislu da se njime omogućuje da se u Pravilnik

uključi bit članka 7. Direktive 2003/88 kao pravilo minimalne zaštite kojim se, po potrebi, nadopunjuju druge odredbe Pravilnika kojima se uređuje pravo na plaćeni godišnji odmor i, posebno, članak 4. Priloga V. Pravilniku.

- 47 S obzirom na sve prethodno navedeno, valja utvrditi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava jer nije prihvatio, suprotno onome što je učinio Službenički sud u prethodno navedenoj presudi Strack/Komisija, tumačenje članka 1.e stavka 2. Pravilnika prema kojemu se u toj odredbi upućuje posebno na članak 7. Direktive 2003/88 koji se odnosi na plaćeni godišnji odmor.
- 48 Drugo, kada je riječ o članku 4. Priloga V. Pravilniku, Opći je sud zaključio, kao što, među ostalim, proizlazi iz točke 67. presude od 8. studenoga 2012., da taj članak valja tumačiti u smislu da se njime isključuje prijenos dana plaćenoga godišnjeg odmora koji nisu iskorišteni zbog dugotrajnog bolovanja i čiji broj premašuje dvanaest dana koji se automatski prenose.
- 49 Međutim, Opći je sud time isto tako počinio pogrešku koja se tiče prava.
- 50 Naime, najprije valja istaknuti da tekst članka 4. Priloga V. Pravilniku ne sadržava izričito upućivanje na posebnu situaciju u kojoj dužnosnik nije mogao iskoristiti plaćeni godišnji odmor tijekom referentnog razdoblja zbog dugotrajnog bolovanja.
- 51 Nadalje, valja primijetiti da Opći sud, nakon što je počinio pogrešku koja se tiče prava u pogledu tumačenja članka 1.e stavka 2. Pravilnika, nije uzeo u obzir niti činjenicu da iz cjelokupnog zakonskog okvira u kojemu se nalazi i članak 4. Priloga V. Pravilniku, proizlazi da je učinak bilo koje odredbe tog članka taj da uvjeti iz članka 7. Direktive 2003/88 u pogledu prava na plaćeni godišnji odmor čine sastavni dio Pravilnika kao minimalni uvjeti koje, dodatno i osim ako ne postoje povoljnije odredbe iz Pravilnika, valja primjenjivati na dužnosnike.
- 52 Konačno, valja istaknuti da je Opći sud, u tim okolnostima, povrijedio opće načelo tumačenja iz točke 40. ove presude. Naime, umjesto da prednost da tumačenju članka 4. Priloga V. Pravilniku u vezi s člankom 1.e stavkom 2. Pravilnika kojim bi se osigurala usklađenost Pravilnika s pravom na plaćeni godišnji odmor kao načelom socijalnog prava Unije koje je izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje i obuhvaćeno, među ostalim, člankom 7. Direktive 2003/88, Opći je sud prihvatio tumačenje članka 4. kojim se ne osigurava takva usklađenost i koje usto on sam u točki 67. presude od 8. studenoga 2012. kvalificira „posebno strogim”.
- 53 U tom pogledu valja utvrditi da je Opći sud, po cijenu raznih pogrešaka koje se tiču prava, u točkama od 49. do 51. presude od 8. studenoga 2012. zaključio da učinak tumačenja koje je prihvatio u toj presudi u pogledu članka 4. Priloga V. Pravilniku, nije bila povreda tog prava na plaćeni godišnji odmor.
- 54 Naime, kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točkama od 30. do 37. ove presude, poštovanje bitnog sadržaja prava na plaćeni godišnji odmor među ostalim podrazumijeva da svaki radnik koji je bio lišen mogućnosti da iskoristi to pravo zbog dugotrajnog bolovanja, može iskoristiti prijenos tog prava, bez njegova smanjenja, pri čemu trajanje razdoblja za prijenos mora znatno premašivati trajanje referentnog razdoblja za koje je ono dodijeljeno, a da se na temelju zaključaka izvučenih iz potrebe da se izbjegne neograničeno akumuliranje neiskorištenih dana godišnjeg odmora na koje upućuje Opći sud u točki 50. presude od 8. studenoga 2012. ne može to spriječiti.
- 55 Kada je riječ o zaključcima izvučenima iz potrebe da se zaštite financijski interesi Unije, koji su spomenuti i u navedenoj točki 50., valja istaknuti da se na te zaključke ni u kojem slučaju nije moguće pozivati kako bi se opravdala povreda prava na plaćeni godišnji odmor.

56 Iz svega prethodno navedenoga proizlazi da je Opći sud trebao, po uzoru na ono što je učinio Službenički sud u prethodno navedenoj presudi Strack/Komisija, tumačiti članak 4. Prilog V. Pravilniku u smislu da se njime ne uređuje pitanje prijenosa dana plaćenoga godišnjeg odmora koje dužnosnik nije mogao iskoristiti tijekom referentnog razdoblja zbog dugotrajnog bolovanja, tako da uvjete koji u tom pogledu proizlaze iz članka 1.e stavka 2. Pravilnika i, u ovom slučaju, konkretno iz članka 7. Direktive 2003/88, valja uzeti u obzir kao minimalne uvjete koji se primjenjuju osim ako ne postoje povoljnije odredbe iz Pravilnika.

Postojanje ugrožavanja jedinstva i dosljednosti prava Unije

57 Pogreške koje se tiču prava kojima je zahvaćena presuda od 8. studenoga 2012., koje su utvrđene u točkama 47. i 56. ove presude, mogu utjecati na jedinstvo i dosljednost prava Unije.

58 Naime, udaljivši se, u okviru tumačenja odredaba Pravilnika koje je prihvatio, od pojma prava svakog radnika na plaćeni godišnji odmor kao načela socijalnog prava Unije koje je sada utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje i među ostalim obuhvaćeno člankom 7. Direktive 2003/88, kako je tumačen u okviru ustaljene sudske prakse Suda, Opći sud konkretno je ugrozio jedinstvo prava Unije zato što odredba kao što je ona prethodno navedena iz Povelje, u skladu s člankom 6. stavkom 1. prvim podstavkom UEU-a ima istu pravnu snagu kao i odredbe Ugovorâ, te su je stoga dužni poštovati kako zakonodavac Unije kada donosi akte kao što je Pravilnik na temelju članka 336. UFEU-a ili druge akte prava Unije u skladu sa zakonodavnom ovlasti koju ima na temelju drugih odredaba Ugovorâ, tako i države članice kada provode takve akte.

59 Osim toga, odlučivši, u kontekstu tumačenja članka 1.e stavka 2. Pravilnika, da upućivanje iz te odredbe na minimalne uvjete koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih na temelju Ugovorâ u pogledu uvjeta rada u području zdravstvene i sigurnosne zaštite radnika ne obuhvaća odredbe kao što su odredbe koje se odnose organizaciju radnog vremena iz Direktive 2003/88, posebno odredbe koje se odnose na plaćeni godišnji odmor, Opći je sud ugrozio dosljednost prava Unije. Naime, kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 44. ove presude, Sud je već odlučio da te mjere izravno pridonose poboljšanju sigurnosne i zdravstvene zaštite radnika u smislu članka 118.A Ugovora o EZ-u i, slijedom toga, članka 137. UEZ-a i članka 153. UFEU-a, koji su poslije zamijenili taj članak 118.A Ugovora o EZ-u, istaknuvši usto u tom pogledu da je povezanost mjera koje se odnose na radno vrijeme te zdravstvene i sigurnosne zaštite radnika bila isto tako potvrđena napretkom socijalnog zakonodavstva i na nacionalnoj i na međunarodnoj razini.

60 U tim okolnostima valja utvrditi da presuda od 8. studenoga 2012. ugrožava jedinstvo i dosljednost prava Unije jer je Opći sud, kao žalbeni sud, zanemario pravo na plaćeni godišnji odmor kao načelo socijalnog prava Unije, koje je isto tako izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje i, posebno, obuhvaćeno Direktivom 2003/88 kako je tumačeno u okviru sudske prakse Suda kada je tumačio:

- članak 1.e stavak 2. Pravilnika na način da ne sadržava odredbe u vezi s organizacijom radnog vremena iz Direktive br. 2003/88 i, među ostalim, plaćenim godišnjim odmorom, i
- potom, članak 4. Priloga V. tom pravilniku u smislu da pravo na prijenos godišnjeg odmora izvan ograničenja koja su određena navedenom odredbom može biti priznato samo u slučaju spriječenosti povezane s radom dužnosnika zbog izvršavanja njegove službe.

Zaključci koje valja izvesti iz preispitivanja presude

61 Člankom 62.b stavkom 1. Statuta Suda propisuje se da, ako Sud utvrdi da odluka Općeg suda ugrožava jedinstvo i dosljednost prava Unije, on predmet vraća Općem sudu koji je obavezan pravnim zaključcima o kojima je odlučio Sud. Vraćajući predmet Općem sudu, Sud također može navesti

učinke odluke Općeg suda koje valja smatrati konačnima u odnosu na stranke u sporu. Iznimno, Sud sam može konačno odlučiti, ako, uzimajući u obzir rezultat preispitivanja, ishod postupka proizlazi iz činjeničnih utvrđenja na kojima se temelji odluka Općeg suda.

- 62 Iz toga proizlazi da Sud ne može samo utvrditi da postoji ugrožavanje dosljednosti i/ili jedinstva prava Unije a da pritom iz te tvrdnje ne izvede zaključke u odnosu na predmetni spor (presuda od 28. veljače 2013., Preispitivanje presude Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, t. 57.).
- 63 U ovom slučaju najprije valja, iz razloga navedenih u točki 60. ove presude, ukinuti presudu od 8. studenoga 2012. u dijelu u kojem se njome prihvaćaju prvi žalbeni razlog i prvi dio drugog žalbenog razloga Komisije i, slijedom toga, ukida prethodno navedena presuda Strack/Komisija i odbija tužba koju je u prvom stupnju uložio G. Strack.
- 64 Drugo, kada je riječ o ishodu žalbe Komisije, najprije valja istaknuti da je treći žalbeni razlog koji je Komisija iznijela Opći sud odbio u svojoj presudi od 8. studenoga 2012. i da to odbijanje, u izostanku preispitivanja o tom pitanju, valja smatrati konačnim.
- 65 Nadalje, kada je riječ o drugom dijelu drugog žalbenog razloga Komisije, koji se temelji na tome da je Službenički sud prekršio obvezu obrazlaganja jer nije razmotrio pitanje područja primjene članka 1.e stavka 2. Pravilnika, valja utvrditi da, iako Opći sud u svojoj presudi od 8. studenoga 2012. nije ispitao taj dio žalbenog razloga, njegovo se odbijanje jasno nameće. Naime, kao što proizlazi posebno iz točaka od 55. do 57. prethodno navedene presude Strack/Komisija, Službenički sud jasno se izjasnio u pogledu tog područja primjene kada je zaključio, na temelju samog njezina teksta, da tu odredbu valja shvatiti kao odredbu kojom se upućuje na minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih na temelju Ugovorâ, u kojima se pojavljuju i minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti za organizaciju radnog vremena obuhvaćeni Direktivom 2003/88.
- 66 Konačno, valja istaknuti da, iako se u presudi od 8. studenoga 2012. to ne navodi, Komisija se isto tako u okviru svojeg drugog žalbenog razloga podredno pozvala na činjenicu da je Službenički sud pogrešno prenio i primijenio zahtjeve koji proizlaze iz sudske prakse na temelju prethodno navedene presude Schultz-Hoff i dr. Komisija je time istaknula da se ovaj predmet ne odnosi isključivo na pravo prijenosa dana godišnjeg odmora, već na naknadu, imajući na umu da ona ne podrazumijeva gubitak cjelokupnog prava na godišnji odmor, već samo jednog njegova dijela i da se ona ne odnosi samo na dane godišnjeg odmora koji nisu iskorišteni tijekom referentnog razdoblja neposredno prije godine prekida dužnosti, već i na dane godišnjeg odmora koji su već bili predmetom prijenosa tijekom godine koja je prethodila toj godini prije prekida dužnosti. Nadalje, prema mišljenju Komisije, Službenički je sud zanemario činjenicu da se odredbom članka 7. Direktive 2003/88 jamči prijenos dana plaćenoga godišnjeg odmora samo do minimalno četiri tjedna.
- 67 U tom pogledu valja ipak istaknuti da, kao što proizlazi iz sudske prakse Suda navedene u točkama od 30. do 37. ove presude, razlike, kao što su one koje Komisija želi napraviti, s jedne strane između prava na prijenos dana plaćenoga godišnjeg odmora koji nisu iskorišteni zbog dugotrajne bolesti i dobivanja kompenzacijske novčane naknade za te dane odnosi u slučaju prekida radnog odnosa i, s druge strane, između djelomičnog i cjelokupnog lišavanja prava na godišnji odmor koji nije mogao biti iskorišten zbog dugotrajne bolesti, nisu relevantne te ih se stoga ne može prihvatiti.
- 68 Nadalje, Službenički je sud isto tako s pravom zaključio, u točki 77. prethodno navedene presude Strack/Komisija da, s obzirom na to da je zakonodavac Unije broj dana godišnjeg odmora za dužnosnike utvrdio na 24 dana, tumačenje koje Sud u prethodno navedenoj presudi Schultz-Hoff i dr. primjenjuje na članak 7. Direktive 2003/88 može se, u izostanku drugih relevantnih odredaba iz Pravilnika u pogledu prijenosa dana plaćenoga godišnjeg odmora koji nisu iskorišteni zbog dugotrajne bolesti, prenijeti na trajanje godišnjeg odmora koje je na taj način utvrđeno Pravilnikom na temelju članka 1.e i 57. tog pravilnika.

69 S obzirom na sve prethodno navedeno te s obzirom na to da u ovom slučaju ugrožavanje jedinstva i dosljednosti prava Unije proizlazi iz pogrešnog tumačenja članka 1.e stavka 2. Pravilnika i članka 4. Priloga V. Pravilniku te da bi ispravno tumačenje tih odredaba, odnosno u osnovi tumačenje koje je Službenički sud prihvatio u prethodno navedenoj presudi Strack/Komisija, dovelo, kao što proizlazi posebno iz točaka 47. i 56. ove presude, do odbijanja prvog i drugog žalbenog razloga koje je istaknula Komisija u prilog svojoj žalbi i, stoga, žalbe u cijelosti, Sud pri donošenju konačne odluke o ovom sporu treba odbiti tu žalbu.

Troškovi

- 70 Prema članku 195. stavku 6. Poslovnika Suda, ako je odluka Općeg suda koja se preispituje donesena u skladu s člankom 256. stavkom 2. UFEU-a, Sud odlučuje o troškovima.
- 71 U odsustvu posebnih pravila kojima bi se uređivala raspodjela troškova u okviru postupka preispitivanja i s obzirom na to da Komisija, kao rezultat ukidanja presude Općeg suda od 8. studenoga 2012. i konačnog odbijanja žalbe koju je ona uložila na prethodno navedenu presudu Strack/Komisija, nije uspjela u postupku u okviru navedene žalbe, u ovom joj slučaju valja naložiti snošenje troškova G. Stracka u okviru postupka pred Općim sudom i ovog postupka preispitivanja.
- 72 Vijeće, koje je podnijelo Sudu pisana očitovanja o pitanjima koja su predmetom ovog preispitivanja, snosit će vlastite troškove u vezi s ovim postupkom.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Presuda Općeg suda Europske unije (žalbeno vijeće) od 8. studenoga 2012., Komisija/Strack (T-268/11 P) ugrožava jedinstvo i dosljednost prava Unije jer je Opći sud, kao žalbeni sud, zanemario pravo na plaćeni godišnji odmor kao načelo socijalnog prava Unije, koje je isto tako izričito utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i, posebno, obuhvaćeno Direktivom 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena, kako je tumačeno u okviru sudske prakse Suda Europske unije kada je tumačio:**
  - članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije na način da ne sadržava odredbe u vezi s organizacijom radnog vremena iz Direktive 2003/88 i, posebno, plaćenim godišnjim odmorom, i
  - potom, članak 4. Priloga V. tom pravilniku tako da pravo na prijenos godišnjeg odmora izvan ograničenja koja su određena navedenom odredbom može biti priznato samo u slučaju spriječenosti povezane s radom službenika zbog izvršavanja njegove službe.
2. **Ukida se navedena presuda Općeg suda Europske unije.**
3. **Odbija se žalba Europske komisije protiv presude Službeničkog suda Europske unije od 15. ožujka 2011., Strack/Komisija (F-120/07).**
4. **Europskoj komisiji nalaže se snošenje troškova Guida Stracka u vezi s postupkom preispitivanja i postupkom pred Općim sudom Europske unije.**
5. **Vijeće Europske unije i Europska komisija snose vlastite troškove u vezi s postupkom preispitivanja.**
6. **Europska komisija snosi vlastite troškove u vezi s postupkom pred Općim sudom Europske unije.**

Potpisi